

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Zuzanou Bystřickou v právní věci žalobkyně **N. T. L.**, nar., e.č., státní příslušnost Vietnamská socialistická republika, bytem, zast. Mgr. Ing. Duy Le Duc, advokátem se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 8.4.2016 , č.j. OAM-578/ZA-ZA14-HA08-2014,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

- [1] Označeným rozhodnutím žalovaný rozhodl tak, že se žalobkyni mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.
- [2] Žalobkyně, státní příslušnice Vietnamské republiky, podala žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 3.11.2014, přičemž zde pobývala již od roku 2011 na základě dlouhodobého pobytu za účelem podnikání s platností do 15.10.2014. Žalovaný neshledal podmínky pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem.

II. Obsah žaloby

- [3] Žalobkyně požadovala, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil. Namítala, že napadené rozhodnutí je nezákonné, nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Není náležitě odůvodněné, což odporuje § 68 odst. 3 správního řádu. Nedostatků v odůvodnění způsobují nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů.
- [4] Žalovaný nedostatečně posuzoval jednotlivé důvody pro udělení azylu. Nezohlednil jím samotným shromážděné podklady, neporovnal je s aktuální situací žalobkyně. Žalobkyně především požadovala udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Poukazovala na svoji složitou životní situaci, kdy ve Vietnamu nemá nikoho známého a nemá se kam vrátit. Toto však žalovaný nijak neposoudil. I kdyby nebyly zjištěny důvody pro udělení azylu dle § 12, bylo namísto shledat existenci důvodu zvláštního zřetele hodných dle § 14 zákona o azylu. Žalobkyně ve Vietnamu nikoho nemá, nemá tak žádné zázemí, návratu se obává rovněž s ohledem na svoji sexuální orientaci. Z vyjádření žalobkyně i z pokladů shromážděných je zřejmé, že návrat do Vietnamu je pro osoby zdržující se mimo území složitý. Vláda Vietnamu podporuje migraci a tedy co největší odliv občanů z Vietnamu. Po návratu z ciziny tito lidé nemají možnost bez pomoci rodiny se ve Vietnamu usadit. Nezískají zaměstnání s ohledem na chybějící sociální systém, nemohou překlenout dobu po návratu do vlasti. Tyto důvody představují důvody zvláštního zřetele. Ze shromážděných materiálů stejně jako z výpovědi žalobkyně je zřejmá špatná situace osob s jinou sexuální orientací. S ohledem na přístup Vietnamu k osobám s homosexuální orientací, je na místě mít obavy pokud ne přímo o život, tak o zdraví žalobkyně. Ve Vietnamu není tolerován jakýkoliv projev homosexuality na veřejnosti a lze si stěží představit, že by žalobkyně mohla realizovat svůj soukromý život z hlediska evropských standardů ve své domovské zemi.
- [5] Žalobkyně poukázala na metodickou příručku k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, vydanou úřadem Vysokého komisaře pro uprchlíky OSN v roce 1992. Z ní vyplývá povinnost správních orgánů při dokazování vzít ohled na to, že osoba prchající před pronásledováním má při dokazování ztížené možnosti. Bylo tedy na žalovaném, který disponuje rozsáhlým aparátem, aby k žalobkynině tvrzeným skutečnostem, pokud má o nich pochybnosti, obstaral dostatečné informace.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

- [6] Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl, neboť ji nepokládá za důvodnou. Dle jeho názoru bylo v průběhu správního řízení dostatečně objasněno, že důvodem žádosti žalobkyně je legalizace pobytu žalobkyně v České republice, neboť zde hodlá setrvat a pracovat zde. Připomněl, že žalobkyně měla povolení k dlouhodobému pobytu, které si vlastním zaviněním neprodloužila. Nejpodstatnějším důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je legalizace dalšího pobytu žalobkyně na území České republiky, toto však není azylově relevantní důvod. Žalovaný zdůraznil, že ani porušování hospodářských, sociálních a kulturních práv, jejichž požívání je do značné míry závislé na stupni ekonomické vyspělosti příslušné země, nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a není důvodem pro udělení azylu, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebevíc tíživé, ledaže by opatření mající nepříznivý dopad byla skrytě namířena proti určité

národnosti, rasové nebo politické skupině. I když žalovaný chápe snahu žalobkyně o setrvání v České republice, měla svou pobytovou situaci řešit dříve a jinou zákonnou cestou, nikoliv cestou žádosti o mezinárodní ochranu. Pro účely legalizace pobytu není možné zneužívat specifický institut mezinárodní ochrany. Pokud se týká homosexuální orientace žalobkyně, sama ve vyjádření tuto skutečnost neuvedla a nesdělila ani žádné potíže, které by v této souvislosti měla, nebo kterých by se v případě návratu do vlasti obávala. Tuto informaci přednesl právní zástupce v průběhu řízení a jím tvrzené případné potíže v případě návratu žalobkyně vyhodnotil žalovaný jako neopodstatněné.

IV. Replika žalobkyně

- [7] Žalobkyně vyjádřila nesouhlas s reakcí žalovaného na žalobu. Zejména trvala na svém názoru na nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Zdůraznila, že pokud se jedná o její tvrzení o homosexuální orientaci, měl žalovaný povinnost činit další úkony k objasnění. Měl provést výslech žalobkyně za účelem odstranění pochybností o její sexuální orientaci, což se nestalo.

V. Posouzení věci Krajským soudem v Brně

- [8] Soud v první řadě zkoumal podmínky řízení o žalobě proti napadenému rozhodnutí, přičemž shledal, že žaloba byla podána včas a je proti napadenému rozhodnutí přípustná ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 a § 68 a § 70 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“).
- [9] O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení jednání, neboť žalobce i žalovaný projevíli s rozhodnutím věci bez nařízení jednání výslovný souhlas. Soud navíc neshledal nařízení jednání v posuzované věci za potřebné. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a v souladu s § 75 s.ř.s. vyšel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Při posuzování věci vycházel soud především z listin obsažených ve správním spise.
- [10] Ze správního spisu soud zjistil, že obsahuje všechny listiny, na něž žalovaný v napadeném rozhodnutí odkazuje, zejména žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany ze dne 3.11.2014, protokol o pohovoru z téhož dne a informace o zemi původu, na které žalovaný v napadeném rozhodnutí odkazoval.
- [11] Na základě údajů ze správního spisu soud vycházel z následujícího skutkového stavu. Žalobkyně požádala o udělení mezinárodní ochrany dne 3.11.2014 a téhož dne s ní byl veden pohovor. Z těchto zdrojů vyplývá, že žalobkyně ani členové jeho rodiny nejsou členy politické strany či jiné organizace. Žalobkyně do České republiky poprvé přicestovala 2009, pobývala zde do roku 2010, následně navštívila bratrance ve Spolkové republice Německo a odtud byla vyhoštěna. Odcestovala do Vietnamu, kde asi 6 měsíců pobývala. Následně z Vietnamu odjela v červenci 2011 opět do České republiky. Měla vízum za účelem podnikání, která si prodlužovala, bylo platné do 15. 10. 2014. Vyjádřila se, že nakonec jí nebylo vízum prodlouženo z důvodu, že měla nahlášenou adresu pobytu, ale ve skutečnosti bydlela jinde. V zemi původu byla v domácnosti, žila s bratrem a jeho rodinou, vypomáhala jim, dále je však nemohla zatěžovat. Rodiče jí již zemřeli, nikoho tam nemá, sourozenci mají vlastní rodiny, její život by byl těžký. Výslovně uvedla, že se do Vietnamu nechce vrátit proto, že tam

nikoho nemá, sourozenci by jí těžko pomáhali, mají těžký život, pracují na rýžových polích, stejná práce by čekala i žalobkyni, ale neměla by vlastní pole, jako mají rodiny, musela by pracovat pro někoho jiného. Jinou práci by si najít nemohla, protože nemá žádné vzdělání. V České republice si chce najít práci, aby se mohla postarat sama o sebe. Pomáhá zde svým krajanům. Při odjezdu z vlasti v roce 2011 neměla žádné potíže.

[12] Když byl advokát žalobkyně v závěru pohovoru dotázán, zda chce něco uvést či doložit nějaké podklady, sdělil, že žalobkyni nebyla položena otázka na její sexuální orientaci. Jeho klienta mu sdělila, že je homosexuální orientace. Dle jeho názoru je taková sexuální orientace ve Vietnamu perzekuována. Soužití ženy se ženou je nepřípustné.

[13] Právní úprava udělení mezinárodní ochrany formou azylu na vnitrostátní úrovni je upravena v ustanoveních § 12 až § 14 zákona o azylu, institut doplňkové ochrany je pak upraven v ustanoveních § 14a a § 14b zákona o azylu.

[14] Soud se v plném rozsahu ztotožnil s důvody, pro které žalovaný rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany ve formě azylu či doplňkové ochrany. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí důkladně věnoval případu žalobkyně, své závěry opřel o materiály, které situaci ve Vietnamu dokumentují. Žalovaný vzal rovněž v potaz konkrétní situaci žalobkyně.

[15] Žalovaný neshledal podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 a) a b). Žalobkyně netvrdila, že by byla pronásledována nebo se pronásledování obávala z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo zastávání určitých politických názorů. Žalovaný konstatoval, že žalobkyně uvedla, že žádost podala z důvodu, že chce v ČR zůstat a pracovat. Vrátit se nechce, protože nemá odbornou kvalifikaci a nezískala by práci a neměla by kde bydlet.

[16] Zabýval se také advokátem tvrzenou sexuální orientací žalobkyně, připomněl, že žalobkyně v souvislosti se svou sexuální orientací neuvedla žádné potíže, která by v zemi původu měla, nebo kterých by se obávala. Situaci homosexuálů posoudil na základě zprávy Freedom House ze dne 28.1.2015, Svoboda ve světě 2015, oddíl Právní stát. Konstatoval, že z materiálu vyplývá, že navzdory zhoršení klimatu v oblasti politických práv a občanských svobod ve Vietnamu byla vláda štedrá v oblasti práv osob LGBT (lesby, gayové, bisexuálové a transgender osoby) Tito přívrženci uvedených osob zorganizovali v roce 2014 dny hrdosti, sdělovací prostředky odvysílali sitkom s gay tematikou, vláda diskutovala o povolení větších práv a sňatků stejného pohlaví, v zákoně o manželství v květnu 2014 toto následně nebylo. Dle žalovaného tedy sdělení právního zástupce o možných potížích při návratu do Vietnamu je neopodstatněné.

[17] Konstatoval, že žalobkyně opustila vlast legálně, cílem její cesty byla vidina lepší ekonomické budoucnosti. Žalobkyně byla držitelkou povolení k dlouhodobému pobytu, které si vlastním zaviněním neprodloužila. Jako nejpodstatnější důvod žádosti o mezinárodní ochranu se tedy jeví legalizace dalšího pobytu. Legalizace pobytu není důvodem pro přiznání mezinárodní ochrany ve formě azylu. Odkázal přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22.1.2004, č.j. 5 Azs 37/2003 a ze dne 24.2.2005, č.j. 7 Azs 187/2004. Žalovaný se zabýval homosexuální orientací

žalobkyně. Neshledal žádné důvody pro udělení mezinárodní ochrany z důvodu sloužení rodiny. Zabýval se rovněž možností udělení azylu podle § 14 zákona o azylu z humanitárních důvodů. Připomněl, že odjezd žalobkyně ze země původu se realizoval na základě její vlastní svobodné vůle, nikdo jí k němu nenutil, cílem odjezdu bylo zlepšení ekonomické situace i budoucnosti, chtěla v ČR podnikat. Sama žalobkyně se v průběhu správního řízení udělení azylu z humanitárního důvodu nedomáhala a nehovořila o žádných skutečnostech, které by žalovaný mohl vzít v této souvislosti v potaz.

[18] Žalovaný se zabýval rovněž možností udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany. Vyhodnotil podmínky, které žalobkyni čekají v případě návratu do země původu a neshledal, že by byla ohrožena vážnou újmou. Zdůraznil, že mnoho občanů Vietnamu žije mimo tuto zemi, řada se jich po dlouhodobém pobytu navrácí zpět do Vietnamu. Součástí státní politiky je umožnit vycestovat co nejširšímu počtu osob. V případě návratu záleží na to, z jakého důvodu se dotyčná osoby zdržovala v zahraničí. Žalobkyně před svým odjezdem neměla žádné problémy se státními orgány, není tedy důvodná obava, že by je měla mít po návratu. Problémy mohou nastat v případě zadlužení za účelem cesty do zahraničí a následné neschopnosti dluh splácet. To však není problém žalobkyně. Žalovaný připomněl, že žalobkyně tvrdila, se do země původu nechce vrátit z rodinných důvodů.

[19] S ohledem na skutečnosti zjištěné ze správního spisu a obsah napadeného rozsudku soud posoudil námitky žalobkyně. Námitku žalobkyně, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, pokládá soud za nedůvodnou. Žalovaný podrobně odůvodnil a posoudil žádost žalobkyně dle § 12, § 13, § 14, § 14a, § 14b zák. o azylu. Žalobkyně námitku o nepřezkoumatelnosti (až na námitku týkající se § 14 zák. o azylu) vznesla pouze v obecné rovině. Soud konstatuje, že žalovaný shromáždil potřebné doklady, zabýval se skutečnostmi tvrzenými žalobkyní. Žalobkyně uváděla, že zemi původu opustila z důvodů ekonomických, zemřeli jí rodiče, byla odkázána na svého bratra, u kterého bydlela a který také neměl dostatek prostředků, je bez vzdělání a měla potíže se získáním zaměstnání, jinak neměla žádné potíže, v případě návratu se obává, že nebude mít kde bydlet a nenalezne vhodnou práci. Její advokát se zmínil o její homosexuální orientaci. Žalovaný tyto skutečnosti posoudil s ohledem na příslušná ustanovení zákona o azylu, opatřil i potřebné podklady obsahující informace o zemi původu, který vyhodnotil. Odůvodnění napadeného rozhodnutí zcela dostatečné.

[20] Konkrétnější námitku vznesla žalobkyně ve stavu v odůvodnění humanitárního azylu dle § 14. Žalovaný správně uvedl, že mezinárodní ochrana formou humanitárního azylu se uděluje ze zcela jiných závažných příčin, než uváděla žalobkyně tedy např. v případech bezprostředního ohrožení života. Připomenul, že žalobkyně je v dobrém zdravotním stavu, odchodem do ciziny projevila svou svobodnou vůli, nikdo ji k tomu nenutil, odjezdem si hodlala zlepšit svou ekonomickou budoucnost, chtěla podnikat. Tyto důvody nevyhodnotil žalovaný jako důvody pro udělení humanitárního azylu.

[21] Pokud žalobkyně v žalobě uváděla, že žalovaný měl jako důvody pro udělení humanitárního azylu vyhodnotit její sexuální orientaci, soud konstatuje, že tato námitka není důvodná. Otázkou sexuální orientace žalobkyně se žalovaný zabýval v úvahách o možném udělení azylu dle § 12 písm. b) zák. o azylu. Postupoval tak správně, neboť

sexuální orientace může být důvodem pro odůvodněný strach z pronásledování. Dle názoru soudu žalovaný zcela správně uvedl, že otázku sexuální orientace zmínil pouze advokát žalobce, žalobkyně sama v žádosti ani při pohovoru k žádosti netvrdila, že by v zemi původu měla jakékoliv problémy z důvodu své sexuální orientace, ani že by se v případě návratu do země původu v této souvislosti obávala perzekuce. Svoji sexuální orientaci neuváděla ani k dotazu ohledně důvodu pro setrvání v ČR. Advokát žalobkyně pouze konstatoval sexuální orientaci žalobkyně, neuvedl však žádné konkrétní potíže žalobkyně v této souvislosti. Poukazoval na to, že soužití dvou žen je ve Vietnamu nepřijatelné, netvrdil, že by žalobkyně takové soužití chtěla realizovat. Soud konstatuje, že vzhledem k uvedenému žalovaný neměl žádný důvod k této otázce provádět další dokazování.

[22] Samozřejmě za situace, kdy by žalobkyně v této souvislosti tvrdila, že má obavy z návratu, pokud by tvrdila, že nemohla realizovat svůj soukromý rodinný život ve Vietnamu, bylo by na žalovaném, aby se touto otázkou důkladně zabýval.

[23] Důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu nelze spatřovat ani v tom, že žalobkyně bude mít obtížnou situaci v případě návratu do země původu. Soudu se jeví jako účelová tvrzení v žalobě, že žalobkyně nemá v zemi původu rodinu, když v průběhu správního řízení uváděla, že zde má sourozence a před odjezdem ze země původu žila s bratrem a jeho rodinou. Soud nepochybně, že žalobkyně v průběhu správního řízení uvedla, že od nich nemůže očekávat žádnou pomoc a v důsledku toho odcestovala za účelem zlepšení ekonomické budoucnosti. Žalovaný shrnul důvody žalobkyně pro opuštění země původu s ohledem na její tvrzení jako ekonomické, přičemž v úvaze o humanitárním azylu správně uvedl, že v nich nelze spatřovat důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu.

[24] Pociťovaná absence zázemí v zemi původu nepředstavuje skutečnost, která by byla podřaditelná pod případ hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. Ke stejnému závěru dopěl i Krajský soud v Ostravě v rozsudku dne 3. 12. 2014, čj. 62 Az 3/2013-29.

[25] Pokud se týká možnosti udělení humanitárního azylu, soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, čj. 2 Azs 8/2004-55, podle kterého „Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“

[26] Situaci žalobkyně, která by nastala v případě jejího návratu do země původu, se žalovaný správně zabýval v souvislosti s možností udělení doplňkové ochrany dle §

14a zák. o azylu. Žalovaný neshledal důvody pro udělení doplňkové ochrany, jeho odůvodnění je v této souvislosti dostatečné. Žalovaný reagoval v odůvodnění na žalobkyní tvrzené skutečnosti a k nim obstaral dostatečné informace. Nepochybil, pokud se v této souvislosti nezabýval sexuální orientací u žalobkyně, neboť žalobkyně v souvislosti s návratem žádné konkrétní obavy v této souvislosti neuvedla. Soud uzavírá, že žalobkyní tvrzená absence zázemí, potíže s ubytováním a zaměstnáním nepředstavují skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu §14 a zákona o azylu.

[27] Soud ještě připomíná, že z tvrzení žalobkyně je zřejmé, že v případě návratu se dostane v podstatě do stejné situace, jako byla ta, za které opouštěla zemi původu v roce 2011. V tehdejší době byla také odkázána na pomoc svých sourozenců, jak sama uváděla.

[28] Azyl a doplňková ochrana jsou specifickými instituty, jejichž udělení je spjato se splněním pečlivě hodnocených podmínek, které ovšem žalobkyně nesplnila. Mezinárodní ochrana nebyla udělena v souladu se zákonem.

VI. Závěr a náklady řízení

[29] Krajský soud v Brně tedy shledal žalobní námitky nedůvodnými. Žalovaný přezkoumatelně, přesvědčivě a správně posoudil žádost žalobce z hlediska všech relevantních důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s.

[30] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., kdy žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II. tohoto rozsudku). Úspěšnému žalovanému nevznikly náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Proto krajský soud žalovanému náhradu nákladů řízení nepřiznal, jak je ve výroku III. uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 28. dubna 2017

JUDr. Zuzana Bystrická, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Karolina Marešová